

INFOS 2000

---

30. mezinárodní informatické sympozium INFOS 2000 se uskutečnilo v krásném prostředí Vysokých Tater ve Staré Lesné ve dnech 3.-6. dubna 2000. Setkání uspořádal Spolek slovenských knihovníků ve spolupráci s Univerzitní knihovnou v Bratislavě pod záštitou Ministerstva kultury SR a Informační kanceláře Rady Evropy. Hlavním tématem letošního ročníku byla **Kultura informačního věku**.

Program sympozia, rozvržený do čtyř dnů, nabízel řadu zajímavých témat a jako každý rok byl i letos doplněn průběžnou prezentací firem. Letošního ročníku se zúčastnily tradičně např. firmy SUWECO, Albertina icome, Minerva, Probos.

Setkání zahájila předsedkyně Spolku slovenských knihovníků S. Stasselová, která ve svém krátkém příspěvku uvedla, že seminář po třiceti letech svého konání přerostl v mezinárodní sympozium a letošní setkání považuje za zahájení jeho nové etapy. D. Gondová z Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě (FF UK) poté shrnula historii konání seminářů.

V úvodním bloku přednášek na téma „Humánní aspekty a problémy rozvoje kulturní a informační společnosti“ zaujalo vystoupení filozofa Z. Fišera (E. Bondy) s názvem Ontologie a informace, které zakončil obranou knihy: „Bez knihy se nelze obejít. Všechny informační pomůcky můžou obohatit možnosti, které máme, ale pokud budeme mít zájem o vzdělané potomky, je nutné všechny vědomosti převést do geniálního vynálezu - knihy.“

Příspěvek L. Hohoše (FF UK, Bratislava) na téma vývojových tendencí společnosti a informatiky, globalizace společnosti, pro niž je rozhodující vytváření informačních sítí a jejich vzájemné propojování, vyvolal živou diskusi. I další příspěvky tohoto bloku by se daly charakterizovat jako teoreticko-filozofické úvahy o dalším vývoji informační společnosti a informačních technologií. P. Rankov (Katedra knihovnické a informační vědy FF UK, Bratislava) se zabýval vztahem filozofických úvah T. de Chardina a současných informačních a komunikačních technologií, A. Čabrunová z téže katedry hovořila o postavení knihovny v informační společnosti.

Velmi zajímavá byla přednáška německého hosta H. Neissera (StadtBibliothek, Köln), který svůj příspěvek uvedl pozváním do „své“ městské knihovny pro ty, kteří chtějí vidět informační revoluci v praxi. Uvedl, že díky současnému vývoji začíná věřit prognózám firmy Microsoft, že 80 % tiskové produkce bude do 5 let v elektronické podobě. To vše přináší knihovnám nové problémy (autorská práva, vydavatelská práva, úplné texty na internetu, digitální knihovny, plnotextové banky, přístup mladé generace k elektronickým zdrojům), na které se musí připravit už dnes. Věnoval se i elektronickému vydávání dokumentů jak z hlediska vydavatelské praxe, tak z pohledu knihovníků a knihovnických služeb a připravenosti knihoven na rozmach elektronických médií. Podle H. Neissera jsou elektronická média výzvou pro knihovny, které se nutně musí nově profilovat, připravit se na velké investice, a to v době snižování finančních dotací, na zvládnutí techniky využívání nových médií, a musí se stát navigátory v informační džungli: „Bud’ budou knihovny v budoucnosti důležitější než dosud nebo nebudou vůbec“.

Druhý den byly na programu příspěvky týkající se přístupu k informacím o Radě Evropy a informačních projektů Evropské unie. Zajímavé byly přednášky britských hostů z Education for Change, United House v Londýně. B. Green přiblížil ve svém příspěvku systém EDI (Electronic Data Interchange) a zdůraznil význam standardizace pro vzájemnou komunikaci, srozumitelnost a dostupnost dokumentů. Jeho kolega R. Davies se ve svém vystoupení zaměřil na komunikační protokol Z39.50, který překonává rozdíly různých systémů, zabýval se i dalšími knihovnickými systémy vyvíjenými v rámci projektu TELEMATIC. Zdůraznil důležitost statistiky a její standardizace, která umožňuje porovnání stejných jevů. Zabýval se také úlohou veřejných knihoven v době elektronických zdrojů a nových informačních technologií. Živá diskuse se rozvinula o zjištění, které vyplynulo ze statistik, že knihovníci ve střední a východní Evropě mají třetinové platy proti ostatním hospodářským odvětvím a pouze 23 % z platů knihovníků v zemích EU.

Třetí den byl věnován řadě témat - vedle využití internetu v knihovnách i vzdělávání, digitálním knihovnám, elektronickým dokumentům a informačním službám. Příspěvek W. Neubauera (Bibliothek der Universität, Bielefeld) se týkal rozvoje digitálních knihoven. Ve světě digitálních knih a elektronických sítí, by knihovny měly být provozovateli portálů, které W. Neubauer vidí jako jednu z možností, jak zpřehlednit chaos na internetu. Na tento úkol však nestačí knihovna sama, proto je nutná spolupráce. Velmi důležité je vzájemné propojení odkazů. Univerzitní knihovna v Bielefeldu ve spolupráci s ostatními knihovnami vytvořila portál pro Severní Porýní-Vestfálsko. Dnes poskytují nejen knihovnické služby, ale i služby pro nakladatele.

D. Tkačiková z Ústřední knihovny Vysoké školy báňské v Ostravě se zabývala úlohou knihoven v celoživotním a distančním vzdělávání a zdůraznila také možnost využít internetu. Do tohoto úkolu by měly být zapojeny nejen vysokoškolské knihovny (kde se na takových pro-

gramech pracuje), ale všechny knihovny. S. Makulová (Katedra knihovnické a informační vědy FF UK, Bratislava) se ve svém příspěvku věnovala webovským stránkám, jejich vyhledávání, vzniku „neviditelných webů“ a její kolega V. Burčík se soustředil na informace o informacích, na změny vztahu člověk - počítač díky vývoji počítačové techniky. Základním požadavkům na dobře strukturované a uživatelsky příjemné webové stránky (jednoduchost, harmonie, čistota, integrita, konsistence, navigační pomůcky, barevnost), na jejich využití a tvorbu se zaměřili američtí kolegové z Robert Morris College v Pittsburgu R.J. Skovira a F.G. Kohoun. S informací o projektu Pro Scientia 2 vystoupil na závěr této části programu Š. Kimlička (Katedra knihovnické a informační vědy FF UK, Bratislava).

Odpolední blok tohoto dne byl věnován elektronickým dokumentům především z knihovnického hlediska. Problematice zpracování elektronických dokumentů se věnovala ve svém příspěvku P. Pěnkavová z Národní knihovny ČR. Na elektronické publikace v systému ISSN byl zaměřen příspěvek K. Katrincové (Univerzitní knihovna, Bratislava), která přiblížila i práci národní agentury ISSN na Slovensku. E. Bratková (ÚISK FF UK, Praha) seznámila přítomné s problematikou digitálních archivů a novou iniciativou Open Archives initiative (OAI).

Příjemným zpestřením byla přednáška K. Sosny z pražské Parlamentní knihovny, který seznámil přítomné s prací knihovny nejen teoreticky, ale i pomocí živých vstupů na webové stránky Parlamentní knihovny.

Z. Uhlíř z Národní knihovny ČR se ve své přednášce zaměřil na digitalizaci rukopisů a otázky chápání rukopisného knihovnictví ve vztahu k novým technologiím. Nastínil možné vývojové trendy, zabýval se knihovnickým zpracováním starých dokumentů, přičemž vycházel ze zkušeností oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR.

Program posledního dne zahájila H. Nová (NK ČR), která pohovořila o projektech Národní knihovny v rámci programu MŠMT ČR Informační zdroje pro výzkum a vývoj. Podrobněji se zmínila o iniciativě Open Society Fund projektu EIFL Direct. O výsledcích a směřování CASLIN - Souborného katalogu ČR informovala G. Krčmařová (NK ČR).

Přednesené příspěvky jsou, jako každý rok, uveřejněny ve sborníku, který je dostupný v Knihovně knihovnické literatury odboru knihovnictví NK ČR. Aktuální informace týkající se témat přednesených zahraničními hosty lze najít na webovských stránkách, na které přednášející odkazovali (www.editeur.org.uk, www.istar.org, www.libecon2000.org, www.digibib.de a www.ub.uni-bielefeld.de).

Danuše Vyoralčková
Národní knihovna ČR

